

Szakirodalmi figyelő

Baksa Sára

Dr. Kókai Sándor (szerk.): Földrajz és turizmus. Tanulmánykötet Dr. Hanusz Árpád 60. születésnapjának tiszteletére. Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola Természettudományi Főiskolai Kar Földrajz Tanszéke, 2006. 394 o.

A kötet Dr. Hanusz Árpád földrajztudós 60. születésnapja alkalmából megrendezett konferencia előadásait gyűjti egybe.

A témák sokszínűségére jellemző, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye turizmusának fejlődéséért igen sokat tevő turisztikai szakember munkásságának érdemeit bemutató kötetben helyet kaptak a megye és más magyarországi területek turizmusának elméleti és gyakorlati kérdéseit taglaló írások mellett egyéb tématerületek is, főként a tudós környezetében munkálkodó szakemberek tollából. Olvashatunk Szabolcs-Szatmár-Bereg megye növénytermesztésének útjáról, a megye helyi vezetőinek a külföldiek beköltözéséről alkotott véleményéről, valamint a magyarországi román kisebbség etnikai, földrajzi sajátosságairól. A megye szűkebb térségeit kutató tanulmányok közé tartozik a nyíregyházi településegüttes népességföldrajzi jellemzőinek, sajátosságainak vizsgálata, a Szatmár-Beregi síkság népesedési folyamataival foglalkozó írás, vagy ugyanebben a térségben a falvak turisztikai szempontú tipizálása, továbbá a mátészalkai kistérség idegenforgalmi fejlesztési koncepciójával kapcsolatos tapasztalatokat összefoglaló tanulmány.

A nagyobb tájegységeket érintő írások közé sorolható többek között az ifjúsági turizmus kutatásának és fejlesztésének lehetőségei a határ menti régiókban, vagy az Észak-kelet Magyarország energia felhasználásával és a megújuló energiaforrásokkal foglalkozó tanulmány, de érdekes írásokat olvashatunk a torzított turisztikai térképek születéséről, a kibetér, a földrajz és az ember kapcsolatáról, gasztronómiánk múltjáról, jelenéről, jövőjéről, vagy a szőlő- és bortermelés helyzetéről is.

Dr. Frisnyák Sándor – Dr. Gál András (szerk.): Szerencs, Dél-Zemplén központja. Nyíregyháza-Szerencs: Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földtudományi Intézet és a szerencsi Bocskai István Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, 2007. 550 o.

A könyv a 2007. április 19-20-án - immár kétévente hagyományosan - Szerencsen megrendezésre kerülő, a sorban negyedik Tájföldrajzi Konferencia előadásainak tanulmányait tartalmazza a tudománytörténet, természeti környezet, társadalom és gazdaság, turizmus, valamint történeti földrajz – kulturális örökség témakörökben.

A kötetet a Sárospatakon, Sátoraljaújhelyen, Szerencsen illetve ezek térségében kiemelkedő kutatásokat végző tudósokra – Nyíry Istvánra, Dr. Peja Gyözőre, Dr. Hőgye Istvánra - történő emlékezés, illetve Dr. Dankó Imre eddigi munkásságának felelevenítése vezeti be. A Nyíri István geográfiai munkásságát bemutató írásban a földrajztudomány magyarországi fejlődésének, az enciklopédikus műveltség kialakulásának momentumaira is kitér annak szerzője. A kiadvány további 46 tanulmánya bepillantást nyújt Szerencs mind szűkebb, mind tágabb földrajzi térségébe. A természeti környezetet illetően pl. a természetföldrajzi tagolásról, tájfelosztásról, tájmetrikáról, zoológiáról, földtani és morfológiai fejlődéstörténetről, éghajlati

viszonyokról, domborzatról, vízhálózatról, növényzetről, tömegmozgásos folyamatokról kaphatunk egy-egy kisebb-nagyobb tájegységet vagy települést érintően képet.

A társadalom és gazdaság fejezetben a térség munkaerőutánpótlási, felkészültségi gondjai mellett a cukoripar fejlődése és jelenlegi helyzete, valamint a megújuló energiák kinyerése és hasznosítási lehetőségei kerültek napirendre több más téma mellett. A Konferenciának helyet adó, az elmúlt néhány évben külsejében és kínálatában egyaránt megújult Bocskai István Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskolában folyó képzés, gazdag és évente visszatérő programok, az itt tanulók lehetőségei is e fejezetben kerültek bemutatásra.

A turizmus fejezetben a múlt idők lovastúra-mozgalma, a falusi turizmus fejlesztése és többek között Szerencs adottságai és centrumszerepének lehetőségei foglalkoztatták a Szerzőket.

A történeti földrajz - kulturális örökség fejezetben a történelmi borvidékhez kötődő tanulmányok (szőlőtermelő területek, szőlőművelés, borászat) mellett pl. a szerencsi vár építéstörténete, ősi vásárvárosok, katonai helyőrségek, Rákóczi Zsigmond és kora Szerencsen témájú írások kerültek a konferenciát összefoglaló kötetbe.

Lukács Gergely Sándor – Nagy Zsuzsa: A Tisza kincse. Budapest: Szaktudás Kiadó Ház, 2007. 212 o.

A 2004-ben elindult Vásárhelyi terv továbbfejlesztéseként az árvízvédelem feladatainak megoldása mellett a Tisza menti települések gazdasági felemelkedését szeretnék elérni a Szerzők a 2006-ban készült térségfejlesztési tanulmányukban javasolt módszerekkel. Abból indulnak ki, hogy az ott élő emberek legnagyobb erőforrása a természeti környezet, s tartós javulást csak a környezeti, gazdasági és szociális területek egymással harmonizáló fejlesztése biztosíthat.

Ennek megvalósítása érdekében munkájukban az árvízvédelmi programhoz kapcsolódva a helyi érdekekre alapozott együttműködésre, a Tiszai Tudás Transzfer Szolgálat kialakítására és a Tisza Kincse helyi termékcsomag márka bevezetésére tesznek javaslatot a térségben működő vállalkozások versenyképességének növelése, a kohéziós erő erősítése, a tartós együttműködések megvalósítása céljából. Az igazán innovatív, szakmailag jól kiérlelt javaslatok már csak gyakorlati megvalósításra várnak.

A területfejlesztés módszertani ismereteit is felelevenítő és alkalmazó munkában számos hivatkozás utal a Szerzők alapos szakmai felkészültségére, de sajnos néhány esetben e hivatkozások az irodalomjegyzékben már nem szerepelnek.